

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA DEPARTAMENT DE CULTURA I PATRIMONI

6133

Acord d'incoació de l'expedient de declaració de la cova de ses Pedreres com a Bé d'interès Cultural, amb categoria de zona arqueològica, al polígon 12 parcel·la 99302, al terme municipal de Muro

A la sessió del dia 28 d'abril de 2026, la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca, va acordar, entre d'altres, el següent:

1. Incoar l'expedient de declaració de la cova de ses Pedreres com a de Bé d'interès Cultural, amb categoria de zona arqueològica, al polígon 12 parcel·la 99302, al terme municipal de Muro, segons la descripció i la delimitació del seu entorn de protecció que figuren a l'informe tècnic de 22 d'abril de 2026, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

2. Suspendre la tramitació de les llicències municipals de parcel·lació, d'edificació o d'enderrocament en la zona afectada i, també, la suspensió dels efectes de les llicències ja concedides. Qualsevol obra que calgui realitzar haurà de ser prèviament autoritzada per la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric.

Aquesta suspensió dependrà de la resolució o de la caducitat del procediment.

3. L'acord de declaració s'haurà d'adoptar en el termini màxim de vint mesos comptadors des de la data d'iniciació del procediment, el qual caducarà un cop transcorregut aquest termini. Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar en els tres anys següents, llevat que ho demani el titular del bé.

4. Notificar aquest acord als interessats, a l'Ajuntament de Muro i al Govern de les Illes Balears.

5. Publicar aquest acord d'incoació al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al Boletín Oficial del Estado, i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural i comunicar-ho al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears per tal que es procedeixi a la seva inscripció, i a la vegada comuniqui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.”

Al lloc i data de la signatura electrònica (12 de juny de 2026)

El secretari de la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca
Miguel Barceló Llompart

1. INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

Dia 5 de febrer de 2026, l'Ajuntament de Muro registra al Consell de Mallorca la sol·licitud d'acotament de la zona del jaciment, a petició del propi ajuntament, amb el topònim de Cova Negra.

L'objecte del present expedient és declarar, delimitar aquest jaciment i eventualment el seu entorn de protecció per tal de donar compliment a tot allò que estableix la llei 12/1998 sobre el procediment i contingut dels expedients de declaració d'un Bé d'Interès Cultural. S'inclouen a la declaració, a més de la delimitació del bé i del seu entorn de protecció, la fitxa tècnica, la memòria històrica i descriptiva, l'estat de conservació, les mesures de protecció i els criteris d'intervenció.

2. FITXA TÈCNICA

Denominació: Ses Pedreres - Vinromà
Emplaçament: Polígon 12 – parcel·la 99302
Municipi: Muro

Cronologia: per determinar
Usos: per determinar
Classificació de sòl: Superfície agrària - ametllerar

3. MEMÒRIA HISTÒRICA

El jaciment figura a la Carta Arqueològica de Mallorca amb el codi 31/42, inclosa com a inèdita i sense número de IMPP.

A la zona propera a la cova la Carta Arqueològica recull:

- Al mateix polígon i parcel·la una altre jaciment anomenat també de Ses pedreres –sense restes visibles, ceràmica de cronologia islàmica (fitxa 31/44)
- A la finca dels Fiters (a l'altre costat del camí) una cova del mateix nom sense adscripció cronològica

La cova amb el mateix topònim recollida Encinas (2014): *[..] Relativamente moderno cierre con unos sillares de marés y portal adintelado, con nombre alusivo a cantera pedrera”*

Al plànol IV de Mascaró Pasarius del seu Mapa General de Mallorca grafia en aquesta ubicació dues coves, amb el topònim dels Fiters. Aquestes coves, incloses a l'inventari de 1967 de *Monumentos Prehistóricos y protohistóricos de la isla de Mallorca*, tindrien categoria de BIC.

Al catàleg de l'Ajuntament de Muro apareix un entorn de protecció de l'espai al voltant del que la Carta Arqueològica identifica com a cova de Ses Pedreres. No ens consta cap registre patrimonial amb el topònim de Cova Negra.

No ens consta que hi hagi hagut cap intervenció arqueològica a la cova.

Durant el mes de juny de 2023 es realitzà una prospecció de la zona subsidiària de la instal·lació d'un fotovoltaic i no es localitzà la cova.

Dia 12 de febrer de 2025 l'Inspector de Patrimoni del Servei realitza una inspecció arran d'una denúncia per abocaments dins la cova, que s'insta a retirar.

Per delimitar l'espai patrimonial es fa una visita a la zona dia 20 de febrer de 2026 per part de l'arqueòloga del Servei de Patrimoni Històric. La cova es troba neta de runa i plena de vegetació i pedres, en part fruit del despreniment parcial del paladar.

4. MEMÒRIA DESCRIPTIVA

La observació a lloc de la cova ens permet descriure la seva amplada (entre 5 i 6 metres aproximadament en la part visible del paladar) i una aproximació a l'eventual alçada (està farcida de pedres de diferents mesures – en aquest moment l'alçada permet passar just una persona acotada en la zona visible del paladar).

De la part esfondrada es poden veure els laterals identificables al terreny i un gran buit central, que ara tindria una forma rectangular, d'entre 5 i 7 metres d'ample i que aniria a topiar amb la marjada del camí de Vilalba.

Pel que fa a llargada, desconexim amb precisió la mesura total de la cova, que des del punt que encara es conserva el paladar no sembla que sigui massa fonda, potser podria arribar fins els 17 o 20 metres totals.

Parcel·la 12: parcel·la cadastral 4999302ED0949N0000WT – llanda a l'est amb el camí de Vilalba, al nord oest amb la parcel·la 274, al sud amb les parcel·les 04, 01 i 21 i a l'oest amb el camí de Sa Marjal.

5. ESTAT DE CONSERVACIÓ

La cova presenta un despreniment del paladar en un terç de la seva llargària, que presenta un buc de grans dimensions i de forma quadrangular, on hi creix la vegetació de forma incontrolada, entre les pedres que la farceixen.

En la zona encara coberta s'identifica un estrat de terra amb algunes pedres en superfície,

No sabem quines alteracions significatives han pogut produir els abocaments i posterior retirada dels mateixos, ni si la presència del sediment superficial pot ocultar possibles nivells arqueològics subjacents.

No hem identificat ceràmica històrica ni a l'interior (no s'ha explorat la cova en profunditat) ni pels voltants, que ens pugui donar una fita cronològica per adscriure a un període històric concret (com si passa al jaciment proper de Ses Pedreres, que es va identificar ceràmica islàmica).

6. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ DE LA DELIMITACIÓ DEL BÉ I DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ

a. Descripció i justificació de la delimitació del bé

La cova representa un testimoni arqueològic i patrimonial interessant, pendent d'iniciar tasques de recerca que permetin identificar-ne adscripció crono-cultural i funcionalitat concreta.

En qualsevol cas la seva presència configura un paisatge arqueològic que pot ser d'interès, per explicar la ocupació humana del territori.

El seu estat actual, malgrat les alteracions estructurals, presenta una bona accessibilitat que permet la seva conservació i interpretació. Visualment no és clarament identificable sobre el terreny si no hi ets prop, sobre tot ara que la vegetació hi creix profusament. S'hauran d'establir de mesures de manteniment, protecció i posada en valor específiques dins el marc patrimonial del municipi.

La delimitació del bé s'ajusta a les mesures de la cova, tant de la part que encara està coberta com a l'esvoranc que ha deixat la pèrdua del paladar.

La superfície d'aquest àmbit protegit és de 121,4m².

b. Descripció i justificació de la delimitació de l'entorn

La delimitació de l'entorn de protecció es defineix amb 20 metres al voltant de la cova.

No s'ha identificat cap element proper a la cova, tret de les marjades de pedra en sec (la paret que separa el sementer de la carretera i una marjada interior que marca una separació interna de la parcel·la) que s'hauran de conservar a lloc ja que configuren el paisatge. Això dons considerem que aquest entorn garanteix la integritat de la cova, la protecció dels eventuais materials arqueològics superficials que es poguessin localitzar i la lectura integral del bé.

La superfície d'aquest àmbit protegit és de 1.960,8.

7. PERTINENCES I ACCESSORIS DEL BÉ

S'inclouen dins l'àmbit del bé tots els materials ceràmics, faunístics, sedimentaris o de qualsevol altre natura i cronologia obtinguts arran de qualsevol intervenció arqueològica. En el cas de que es documentin noves estructures, també queden incloses en la declaració del bé, i s'inclourà la seva planimetria adient en aquest expedient.

8. PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ I CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN EL BÉ I EL SEU ENTORN

a. Mesures de protecció del propi bé

Aquelles que preveu la Llei 12/1998 de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears; i aquelles que preveu la normativa urbanística autonòmica i municipal.

b. Mesures de protecció de l'entorn

Aquelles que preveu la Llei 12/1998 de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears; i aquelles que preveu la normativa urbanística autonòmica i municipal.

En aquest espai d'exclusió de les mesures de la cova i de 20 metres al voltant de la mateixa per evitar afectació, no hi podrà haver instal·lacions de cap tipus, ni moviment de terres ni de maquinaria.

9. CONCLUSIÓ

1. Es tracta d'un jaciment amb estructures visibles, concretament una cova, parcialment esfondrada.
2. La delimitació del BIC es coincideix amb les mesures de la cova.

3. L'entorn de protecció pel jaciment és de 20 metres al voltant del bé.

4. S'adjunta documentació gràfica de l'espai que es proposa protegir.

Es proposa incoar la declaració la cova de Ses Pedreres com a Bé d'Interès Cultural en la categoria de zona arqueològica.

Declaració de BIC com a zona arqueològica Cova de ses Pedreres. Muro.

